

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 13^{ΗΣ} ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1947

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΛΙΤΣΟΥΝΑΚΗ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ὁ κ. *N. Ἐξαρχόπουλος*, καταθέτων τὸ σύγγραμμά του «*Γενικὴ Διδακτικὴ*», Ἀθήναι 1946, εἶπε τὰ κάτωθι :

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν βιβλίον μου πρότινος ἐκδοθέν, φέρον τὸν τίτλον «*Γενικὴ Διδακτικὴ*», εἰς 2 ὀγκώδεις τόμους.

Ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ, ὅπερ εἶναι προῖδον ὑπερδεκαπενταετοῦς ἐπιστημονικῆς ἐργασίας καὶ ἐργαστηριακῶν ἐρευνῶν, γενομένων ἐν τῷ Ἐργαστηρίῳ Πειραματικῆς Παιδαγωγικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, πραγματεύομαι ἐν πλάτει τὰ ζητήματα, τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων ἐν τοῖς σχολείοις τῆς Δημοτικῆς καὶ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Καὶ εἰδικώτερον ἐξετάζονται ἐν αὐτῷ : Οἱ σκοποὶ τῆς παιδαγωγούσης διδασκαλίας. Ἡ ἔννοια καὶ ἡ σπουδαιότης τῆς μορφώσεως. Ἡ Ψυχολογία τοῦ μανθάνειν καὶ οἱ φυσικοὶ τρόποι, κατὰ τοὺς ὁποίους ὁ παῖς ἀποκτᾷ τὰς γνώσεις του. Τὸ παιδικὸν διαφέρον, αἱ διαμορφωθείσαι θεωρίαι περὶ αὐτοῦ καὶ ἡ χρησιμοποίησις αὐτοῦ κατὰ τὴν διδασκαλίαν. Τὰ ζητήματα τὰ συναφῆ πρὸς τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων, τὴν ἐκλογὴν καὶ διάταξιν τῶν διδακτέων μαθημάτων καὶ τῶν γνώσεων ἐκάστου ἐξ αὐτῶν. Ἡ ὑγιεινὴ τῆς ἐργασίας καὶ ἡ ἰδίᾳ ἡ κόπωσις, τὴν ὁποίαν προξενεῖ ἕκαστον μάθημα, ὁ πρῆπων χρόνος διδασκαλίας αὐτῶν, ἡ ἐπιτρεπομένη διάρκεια αὐτῶν, ἡ ἔκτασις τῆς ἡμερησίας ἐργασίας τῶν μαθητῶν, τὰ μεταξὺ τῶν μαθημάτων διαλείμματα, αἱ μακρότεραι διακοπαὶ καὶ ἡ χρησιμοποίησις αὐτῶν, ἡ μετὰ μεσημβρίαν διδασκαλία κ.τ.λ. Αἱ μέθοδοι τῆς διδασκαλίας. Αἱ γενικαὶ ἀρχαί, ἐπὶ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ στηρίζεται αὕτη. Ἡ πορεία αὐτῆς. Αἱ μορφαὶ αὐτῆς. Ἡ οἰκονομία καὶ τεχνικὴ τοῦ μανθάνειν καὶ οἱ

ὄρθοι τρόποι χρησιμοποίησεως τῶν διαφόρων ψυχικῶν δεξιοτήτων κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ μανθάνειν. Αἱ κατ' οἶκον ἐργασίαι τῶν μαθητῶν, τὰ εἶδη καὶ ἡ ἔκτασις αὐτῶν. Οἱ εἰσακτέοι νέοι τρόποι ἐξετάσεων καὶ ἐπιλογῆς τῶν μαθητῶν εἰς ἀντικατάστασιν τῶν σήμερον ἰσχυρόντων πεπαλαιωμένων. Τὰ ἐποπτικά καὶ ἄλλα ἐπικουρικά μέσα τῆς διδασκαλίας, ἡ σημασία καὶ ἡ χρησιμοποίησις ἐκάστου ἐξ αὐτῶν. Ἡ ἔννοια τοῦ σχολείου ἐργασίας καὶ αἱ θεμελιώδεις ἀρχαί, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται τοῦτο. Ὁ διδάσκαλος τοῦ νέου σχολείου. Τὰ διδακτήρια καὶ τὰ ἐξαρθήματα αὐτῶν κατὰ τὰς συγχρόνους ἀντιλήψεις κτλ.

Ἡ διαπραγματεύσις ἐκάστου τῶν θεμάτων τούτων γίνεται κατὰ τρόπον αὐστηρῶς ἐπιστημονικόν, ἀκολουθουμένης τῆς ἐπομένης πορείας: Διαγράφονται οἱ σκοποὶ καὶ ἡ σημασία ἐκάστου ζητήματος, ἀναλύονται αἱ ἐνδεικνυόμεναι ἐπιστημονικαὶ μέθοδοι πρὸς ἔρευναν αὐτοῦ. Μνημονεύονται αἱ γενόμεναι ἔρευναι καὶ τὰ ἐξαχθέντα πορίσματα καὶ ὑποβάλλονται εἰς ἔλεγχον. Ἐν τέλει δὲ ἐκτίθενται αἱ ἡμέτεραι ἀπόψεις. Πλὴν τούτου ἐξετάζεται, πῶς ἐγεννήθη ἱστορικῶς ἕκαστον ζήτημα καὶ παρακολουθεῖται ἡ ἐξέλιξις αὐτοῦ μέχρι σήμερον. Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ὁ ἀναγνώστης ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰσάγεται εἰς βαθεῖαν γνῶσιν τῶν ζητημάτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὀδηγεῖται πρὸς ἐπιστημονικὴν ἔρευναν.

Εἰς τὸ βιβλίον ὑπάρχουσι νέα κεφάλαια, τὰ ὁποῖα ἠγγόει ἡ παλαιότερα διδακτικὴ καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι προῖόν τῶν νεωτέρων ἐπιστημονικῶν προόδων. Τοιαῦτα εἶναι: Ἡ Ψυχολογία τοῦ μανθάνειν, ἡ ὑγιεινὴ τοῦ μανθάνειν, ἡ οἰκονομία καὶ ἡ τεχνικὴ τοῦ μανθάνειν.

Ἐρευνῶνται προσέτι εἰς τὸ βιβλίον πλεῖστα ζητήματα τῆς ἰδιαίτης διδασκαλίας διαφόρων μαθημάτων, παρεμβαλλόμενα εἰς πολλὰ κεφάλαια ὑπὸ τύπον παραδειγμάτων καὶ διασαφήσεων. Οὕτω δ' ὁ ἀναγνώστης φωτίζεται καὶ περὶ πλείστον λεπτομερειῶν τῆς εἰδικῆς διδακτικῆς.

Ἐμφανίζεται δὲ ἡ μελέτη ἡμῶν αὕτη εἰς στιγμὰς, κατὰ τὰς ὁποίας τὸ ἔθνος ἡμῶν διέρχεται κρίσιμον καμπὴν τοῦ βίου αὐτοῦ. Κατόπιν τῶν δοκιμασιῶν, εἰς τὰς ὁποίας ὑπεβλήθημεν καὶ καθ' ἑκάστην δυστυχῶς ὑποβαλλόμεθα, κατόπιν τῶν καταστροφῶν, ἠθικῶν καὶ ὑλικῶν, τὰς ὁποίας ὑπέστημεν, θὰ κληθῶσιν ὅλοι οἱ κοινωνικοὶ παράγοντες νὰ εἰσφέρωσι πρὸς ἐπούλωσιν τῶν πληγῶν καὶ ἐπάνοδον εἰς τὴν εὐρυθμίαν καὶ ὁμαλότητα. Μεταξὺ δὲ τῶν πρώτων ἡ ἐκπαίδευσις ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ βαρύτερον ἔργον.

Εὐχόμεθα, ὅπως καὶ τὸ παρὸν βιβλίον, εἰς τοιαύτας στιγμὰς ἐμφανιζόμενον, δυνηθῆι νὰ παρὰσχη μικρὰν συμβολὴν πρὸς βελτίωσιν τῆς ἐν τοῖς σχολείοις ἡμῶν τελουμένης ἐργασίας.

Ὁ κ. **Γ. Μπαλῆς**, παρουσίασε τὸ σύγγραμμα τοῦ κ. Π. Πουλίτσα «*Σχέσις Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας*», Ἀθῆναι 1946.

Ὁ κ. **Κ. Ῥωμαῖος**, κατέθεσε τὸ βιβλίον τοῦ κ. Κ. Κτιστοπούλου «*Ἡ Μινωϊκὴ γραφὴ*», Ἀθῆναι 1944 ἀναπτύξας τὸ ἐνδιαφέρον τῆς συγγραφῆς.

Ὁ κ. **Β. Κριμπᾶς**, κατέθεσε τὸ ἔργον τοῦ κ. Στ. Παπανδρέου «*Γενικὴ γεωργία*», Ἀθῆναι 1946 καὶ τὸ σύγγραμμά του: «*Ἑλληνικὴ Ἀμπελογραφία*» τόμ. Γ', Ἀθῆναι 1947, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

Εἶμαι εὐτυχῆς παρουσιάζων ὑμῖν σήμερον τὴν ἐκ 304 + VIII σελίδων «*Γενικὴν Γεωργίαν*» τοῦ κ. Σταύρου Α. Παπανδρέου. Ὁ συγγραφεὺς, καθηγητὴς τῆς γεωργίας ἐν τῇ Ἀνωτάτῃ Γεωπονικῇ Σχολῇ καὶ τέως καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, εἶναι γνωστὸς εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ἐκ τῆς βραβεύσεως ὑπ' αὐτῆς κατὰ τὸ 1927 μελέτης του «*Περὶ τῶν προσφορωτέρων ὄρων καλλιεργείας καὶ βιομηχανικῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν τεύτλων ἐν Ἑλλάδι*», ἐξ ἀνακοινώσεων μελετῶν του, γενομένων ὑπὸ τῶν Ἀκαδημαϊκῶν κ. κ. Ἰ. Πολίτου καὶ Γ. Κυριακοῦ καὶ ἐκ πολλῶν δημοσιευμάτων του ἐπὶ διαφόρων θεμάτων τῆς Γενικῆς καὶ Εἰδικῆς γεωργίας.

Ἡ ἔλλειψις συγγράμματος περὶ τῆς Ἑλληνικῆς γεωργίας, εἶναι ἔκδηλος καὶ ἀναγνωρίζεται ὑφ' ὅλων τῶν ἐπιστημόνων μας. Βεβαίως πολλαὶ μονογραφίαι ἐδημοσιεύθησαν, εἴτε ἐπὶ γενικῶν θεμάτων, εἴτε ἐπὶ εἰδικῶν τοιούτων τῆς γεωργίας τῆς Χώρας μας. Καὶ ὁ συγγραφεὺς εἰς πολλὰς μελέτας του ἐπραγματεύθη τινὰ τῶν κυρίων αὐτῆς θεμάτων. Μέχρι τοῦδε ὅμως δὲν εἴχομεν εἰς τὴν γλῶσσαν μας ἐπιστημονικὸν σύγγραμμα, ἐκθέτον συστηματικῶς καὶ κατὰ τάξιν τὰ διάφορα θέματα τῆς καλλιεργείας τῶν φυτῶν τῶν ἀροτραίων καλλιεργειῶν.

Τὰς καλλιεργείας ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι διεξάγονται εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ εἰς μεγάλας ἐκτάσεις ὀνόμαζον καὶ οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ ξένοι γεωπόνοι μεγάλας καλλιεργείας, ἐπειδὴ ὅμως αὗται κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν λαχανοκομίαν καὶ τὰς δενδρώδεις καλλιεργείας διεξάγονται τῇ βοηθείᾳ τοῦ ἀρότρου, ὁ συγγραφεὺς τὰς ὀνομάζει «*ἀροτραίας καλλιεργείας*».

Ἡ δημοσίευσις τῆς Γενικῆς γεωργίας ἦτο ἀπαραίτητος διὰ τὸν Ἕλληνα ἐπιστήμονα καὶ τὸν ἀνεπτυγμένον γεωργόν, διότι τὰ μέχρι τοῦδε δημοσιευθέντα, δὲν ἱκανοποιοῦν τὰς ἀπαιτήσεις, οὔτε τῶν περὶ τὴν γεωργίαν ἀσχολουμένων, οὔτε τοὺς σπουδαστὰς τῆς γεωπονικῆς ἐπιστήμης, ἔτι δὲ ὀλιγώτερον τοὺς ἐπιστήμονάς μας.

Ὁ συγγραφεὺς γνώστης τῆς γεωργικῆς ἐπιστήμης, ἐπὶ πολλὰ ἔτη μελετήσας καὶ ἐφαρμόσας τὴν γεωργίαν εἴτε πειραματικῶς εἴτε ἐν τῇ πράξει εἰς τὴν

ἐκμετάλλευσιν μεγάλων ἀγροτικῶν κτημάτων, ἦτο ἐνδεδειγμένος διὰ τὴν σύνταξιν τοιοῦτου συγγράμματος. Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν διδάσκων κατὰ πρῶτον ἐν τῇ Ἀβερωφείῳ Γεωργικῇ Σχολῇ Λαοίσης, ἀπὸ δὲ τοῦ 1920 ἐν τῇ Ἀνωτάτῃ Γεωπονικῇ Σχολῇ καὶ τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης εἶχε τὴν εὐκαιρίαν οὐ μόνον νὰ μελετᾷ τὰς ὑπ' ὄψιν καλλιιεργείας, ἀλλὰ καὶ νὰ πειραματίζεται συνεχῶς ἐπὶ τῶν φυτῶν τῶν ἀροτραίων καλλιιεργειῶν. Αἱ πειραματικά του ἐργασίαι δὲν περιορίσθησαν εἰς τοὺς ἀγροὺς τῶν ἐκπαιδευτικῶν τούτων ἰδρυμάτων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ Ζωγράφεια κτήματα, εἰς τὰ ὁποῖα τὸ πρῶτον ὑπηρετήσεν, ὡς καὶ εἰς ἄλλα ἰδιωτικά τοιαῦτα, δὲν παρημέλησε τὴν μελέτην καὶ ἔρευναν τῶν καλλιιεργητικῶν ζητημάτων, τὴν ὁποίαν καὶ εἰς δοκιμαστικὰς καλλιιεργείας εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος, τῇ βοηθείᾳ τῶν τοπικῶν γεωπόνων ἐξετέλεσε.

Τῶν πειραματικῶν τούτων καλλιιεργειῶν, τινὲς ἀνεκοινώθησαν κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς Ἀκαδημίας, πολλαὶ δὲ ἐδημοσιεύθησαν εἰς εἰδικὰ περιοδικά, ἑλληνικά καὶ ξένα.

Εἰς τὸ ὑποβαλλόμενον σύγγραμμα ἀναγράφεται περιληπτικῶς ἐν τῇ εἰσαγωγῇ ἡ Ἱστορία τῆς γεωργίας ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς, σημειοῦνται δὲ ἰδιαίτερος τὰ τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων.

Περιγράφει λεπτομερῶς τὰ ἀροτρα ἀπὸ τοῦ Ἡσιοδείου μέχρι τῶν τελευταίων τελειοποιήσεων των, ὡς καὶ τὰς μεθόδους κανονισμοῦ των κατὰ τὴν ἐργασίαν μετὰ σχεδιαγραμμάτων καὶ μαθηματικῶν ἀποδείξεων. Τὰς ἀρῶσεις καὶ τὴν ἐκτέλεσίν των, τὰς περιγράφει ἐπιστημονικῶς καὶ πρακτικῶς, ἐπεξηγῶν ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τὸν τρόπον τῆς καλῆς ἐφαρμογῆς των.

Τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν φυτῶν διὰ τῆς σπορᾶς ἐκθέτει κατὰ τὸν σαφέστερον τρόπον, ἐξηγῆ δὲ καὶ τὰ μᾶλλον τελειότερα καὶ πολύπλοκα τῆς ἐκτέλεσεως τῆς σπορᾶς συστήματα.

Τὴν βελτίωσιν τῶν φυτῶν διὰ τῆς ἐπιλογῆς καὶ διασταυρώσεως, ὡς καὶ τὸν γεωργικὸν πειραματισμὸν πραγματεύεται κατὰ τρόπον σαφῆ, ὅπως εἰς οὐδεμίαν ἑλληνικὴν πραγματείαν ἐκτίθεται. Ἄλλως τε εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο εἰργάσθη ἀποτελεσματικώτατα, παραγαθὸν τὴν νέαν ποικιλίαν κριθῆς «Ἀθηναΐδα» μεγαλυτέρας ἀποδόσεως πάσης ἄλλης ἑλληνικῆς ἢ ξένης δοκιμασθείσης ἐν Ἑλλάδι. Τῆς κριθῆς ταύτης ἡ καλλιιεργεῖα διεδόθη εἰς μεγάλας ἐκτάσεις, ἰδίως ἐν Κρήτῃ, ὅπου κατὰ τὰς ἐξακριβώσεις τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἐσπάρη εἰς τὰ 60% τῆς καλλιιεργουμένης διὰ κριθῆς ἐκτάσεως. Ἄλλὰ καὶ ἄλλας ἐπιτυχεῖς ἐργασίας ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου ἐξετέλεσεν.

Ἡ συγκομιδὴ καὶ ἡ διατήρησις τῶν προϊόντων ἐξετάζεται κατὰ τρόπον γνωρίζοντα εἰς τὸν καλλιιεργητὴν καὶ τὸν ἐπιστήμονα τὰς καλύτερας μεθόδους

ἐκτελέσεως. Αἱ ἔγγειοι βελτιώσεις καὶ ἰδίως ἡ ἀποστράγγις καὶ ἡ ἄρδεις καὶ ἰδίως ἡ τελευταία αὕτη, μελετᾶται κατὰ τρόπον σύντομον μὲν, ἀλλὰ σαφῆ, ὑποδεικνύονται δὲ αἱ δυσκολίαι τῆς ἐφαρμογῆς ταύτης ἐν Ἑλλάδι, ὅπου αἱ ἰσοπεδώσεις τοῦ ἐδάφους ἐκτελοῦνται σπανιώτατα.

Μέγας ἀριθμὸς εἰκόνων καὶ σχεδιαγραμμάτων, ὧν τὰ πλεῖστα εἰδικῶς διὰ τὸ σύγγραμμα τοῦτο κατηρτίσθησαν, ἐπεξηγοῦν τὸ κείμενον.

Ἐν τέλει ὁ συγγραφεὺς ἐξηγεῖ τὰς δυσκολίας, πὺν συναντᾷ ὁ γεωργὸς εἰς τὰς μεσημβρινὰς χώρας ἔνεκα κυρίως τοῦ ἀστάτου κλίματός των, δυσκολίας, τὰς ὁποίας ἀναγνωρίζουν ὅλοι οἱ εἰδικοὶ ἐπιστήμονες τοῦ κόσμου. Ἡ θεορμότης ὅμως καὶ ἡ ἡλιοφάνεια τῶν χωρῶν τούτων ἐπιτρέπουν μεγίστας ἀποδόσεις, τῇ βοήθειᾳ δὲ τῶν ἄρδεις ἐπιτρέπουν τὴν ἀπολαυτὴν, ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους, δύο πλήρων ἐσοδειῶν ἀνωτέρων τῶν τοιούτων τῶν βορείων χωρῶν.

Καταλήγει δὲ ὁ συγγραφεὺς ὅτι πρὸς ἐπιτυχίαν τούτων ὁ Ἕλλην γεωργὸς ἔχει ἀνάγκην α' γνώσεως, β' ἐργασίας καὶ γ' κεφαλαίων. Ὅταν οἱ τρεῖς οὗτοι ὅροι ἐκπληρωθοῦν θὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ γεωργικὸς πολιτισμὸς καὶ μετ' αὐτοῦ ἡ εὐημερία. Οἱ δύο πρῶτοι ἐξαρθῶνται ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, ὁ τρίτος ἀναμένεται ἀπὸ τοὺς ξένους. Τὸ ὅλον ἔργον διακρίνει ἡ ἐπιστημονικότης καὶ ἡ πρακτικότης. Πολλὰ δὲ τῶν ἐν τούτῳ ἐκτιθεμένων δύνανται νὰ συμπληρώσουν κλασσικὰ συγγράμματα ξένων συγγραφέων, ἀκόμη καὶ τῶν μᾶλλον γεωργικῶς ἀνεπτυγμένων χωρῶν.

Ἡ γλῶσσα εἰς ἣν ἔχει γραφῆ τὸ βιβλίον εἶναι ἀπλοποιημένη καθαρεύουσα, καταληπτὴ καὶ ἀπὸ τὸν πρακτικὸν καὶ ἀπὸ τὸν ἐπιστήμονα. Διακρίνεται ἰδιαίτερος τὸ βιβλίον τοῦτο, διότι οὐδὲν περιέχει τὸ πλεονάζον. Καίτοι δὲ περιέχει πικρὰς ἐννοιῶν φράσεις, εἶναι εὐληπτον καὶ εὐχαρίστως πᾶς τις δύναται νὰ τὸ ἀναγνώσῃ.

Χάρις εἰς τὰς φροντίδας τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου Γεωργίας, Κτηνοτροφίας καὶ Δασῶν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, δαπάναις τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη, ἡ ἔκδοσις εἶναι ἀρτία, ἐφάμιλλος τῶν καλυτέρων ξένων ἐκδόσεων, κατὰ τοὺς χρόνους τούτους.

Εὐχομαι ὅπως ταχέως ἴδῃ τὸ φῶς καὶ τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ἔργου: ἡ Εἰδικὴ γεωργία, εἰς τὴν συγγραφὴν τῆς ὁποίας ἀσχολεῖται ἤδη ὁ συνάδελφος συγγραφεὺς.

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ καταθέσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τὸν 3ον τόμον τοῦ ἔργου μου «Ἑλληνικὴ Ἀμπελογραφία» ἐκδοθέντα τὸν παρελθόντα μῆνα.

Ἐν αὐτῷ περιγράφονται 42 ποικιλίαι ἀμπέλων, μελετηθεῖσαι ἐν τῇ Ἀμπελογραφικῇ Συλλογῇ τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν.

Ἐχρησιμοποιήθη διὰ ταύτας ἡ αὐτὴ μέθοδος περιγραφῆς, ὡς καὶ εἰς τοὺς δύο πρώτους τόμους. Ἡ κατάταξις τῶν ποικιλιῶν ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει τῆς σχέσεως μεταξὺ μήκους ραγῶς - μήκους γιγάρτου, ἥτις ἐφαρμοσθεῖσα, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ ἐν Ἀλγερίᾳ, εὐρέθη παρέχουσα ἀσφαλῆ κριτήρια διὰ τὴν διάκρισιν τῶν ποικιλιῶν καὶ ἰδίως τῶν κλώνων ἐντὸς τῆς ποικιλίας. Καὶ ἀποκαλοῦμεν κλώνους ἢ κλώνας, ἄτομα ἢ ἄθροισμα ὁμοιομόρφων ἀτόμων προερχομένων ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀρχικοῦ πρέμνου. Πρόκειται περὶ τοῦ μόνου ὁμοιομόρφου ἀθροίσματος, ἐντὸς τῆς ποικιλίας ἀμπέλου, ἥτις εἶναι ἄθροισμα διαφόρων ἀτόμων, ἐχόντων κοινὰ γνωρίσματα ἀλλὰ καὶ διαχωριζομένων μεταξὺ των. Οἱ κλώνοι οὗτοι ἔχουν μεγάλην σημασίαν διὰ τὴν γεωργίαν. Οὕτως ἐξ 8 κλώνων φερόντων τὸ ὄνομα Ἀσπροῦδα καὶ ἐχόντων ὁμοιότητα μεταξὺ των καὶ καλλιεργουμένων ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας, οἱ 2 ὑπερέχουν ἀπὸ ἀπόψεως ποιότητος προϊόντων. Μόνον διὰ τῆς σχέσεως μήκους ραγῶς - μήκους γιγάρτων, εἶναι δυνατὴ ἡ διάκρισις τῶν κλώνων. Καὶ διὰ τοῦτο τὸ σύστημα ταξινομήσεως, ὅπερ διὰ πρώτην φορὰν προετίναμεν κατὰ τὸ 1938 καὶ ὅπερ βασίζεται εἰς τὴν σχέσιν ταύτην, παρέχει τὴν δυνατότητα τῆς διακρίσεως τῶν κλώνων, ὅπερ δὲν ἐπιτυγχάνεται διὰ τῶν παλαιότερον προταθέντων πολυπληθῶν συστημάτων ταξινομήσεως.

Εἰς τὸν κατατιθέμενον τόμον καὶ δι' ἐκάστην ποικιλίαν, ἐκτὸς τῆς περιληπτικῆς περιγραφῆς εἰς τὴν γαλλικὴν, ὅπως ἐγένετο καὶ διὰ τοὺς δύο προηγουμένους, παρατίθεται καὶ περιληπτικὴ περιγραφή καὶ εἰς ἀγγλικὴν γλῶσσαν. Θὰ καταστῆ οὕτω δυνατὴ ἡ χρησιμοποίησις τοῦ τόμου ὑπὸ μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ ἐπιστημόνων τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἡ ἐκτύπωσις τῶν φωτογραφιῶν φύλλων καὶ σταφυλῶν ἐντὸς τοῦ κειμένου διὰ λόγους οἰκονομίας, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ὅ,τι ἐγένετο διὰ τοὺς 2 πρώτους τόμους, δὲν ἀποδίδει πλήρως πάσας τὰς λεπτομερείας.

Ἡ ἐκτύπωσις τοῦ τόμου ἐγένετο δαπάναις τοῦ Ὑπ. Γεωργίας, πρὸς ὃ καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης ἀπευθύνομεν εὐγνώμονας εὐχαριστίας.

Θεομότατοι εὐχαριστῶνται ὀφείλονται ἐπίσης καὶ εἰς τοὺς ἐν τῇ Σχολῇ συνεργάτας μου κ. κ. Δάσῃν καὶ Νταβίδην, ἐπιμελητὰς καὶ Λελάκην, βοηθόν, ὡς καὶ εἰς τοὺς εἰδικενομένους εἰς τὰ τῆς Ἀμπελοουργίας τελειοφοίτους τῆς Σχολῆς, διὰ τὴν πολῦτιμον βοήθειαν ἣν μοὶ παρέσχον.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ

Ἀριστ. Κούζη. — Τὰ ἀνέκδοτα ἱατρικὰ χειρόγραφα τοῦ Ἀδαμαντίου Κοραῆ (σειρὰ Δ')*.

* Ὡς δημοσιευθῆ κατωτέρω εἰς τὴν συνεδρίαν τῆς 27 Φεβρουαρίου.